

KYMENLAAKSO 2035

YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUS

KYMISTÄMÖ – OSAAJATARPEEN KOKONAISKUVA
KYMENLAAKSOSSA

&

VARUSTAMO – TUKENA YRITYKSEN
OMISTAJANVAIHDOKSESSA

YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUS – LÄHTÖKOHTIA TYÖSKENTELYLLE

KYMISTÄMÖ-hankkeessa tehdyn osajatarvetarkastelun tuloksien mukaan VAHVA MIKRO- JA PK-YRITYSKENTTÄ KYMENLAAKSOSSA ON:

1. **TUKIJA:** Tukee olemassa olevan ja tulevan teollisuuden alihankintaprosesseja sekä synnyttää tukipalveluita, joita työnteon ohessa tarvitaan.
2. **JOUSTAVOITTAJA:** Toimialoiltaan monipuolinen yritys kenttä luo alueellista resilienssiä rakennemuutoksen tai suhdannevaihtelujen aikoina.
3. **MAHDOLLISTAJA:** Monimuotoinen yritys kenttä voi luoda uutta, merkityksellistä työtä ja antaa yksilöille menestymisen mahdollisuuksia.
4. **UUDISTAJA:** Rahoitusmallien ja julkisen palvelurakenteen murroksessa yritykset voivat tarjota uusia tapoja pitää yllä ja kehittää toimintoja mahdollistaen näin palvelujen jatkuvuuden ja saatavuuden.

Yrittäjyyden potentiaalin näkeminen ja hyödyntäminen:

- Yrittäjyyskasvatus läpäisee kaikki koulutusasteet ja työllistymistoimet. Huom. yrittäjämäinen toiminta on työelämätaito, josta hyötyvät kaikki alat + se tukee yksilön työllistymistä laajemminkin.
- Yritysmuotoiseen ilmapiiriin vaikutetaan kertomalla positiivisista kokemuksista sekä tuomalla esiin yrittäjien tukipalveluja ja rahoitusmahdollisuuksia.
- Synnytetään uusia joustavia malleja: yritysten perustaminen, omistajanvaihdokset ja kasvu.

Kehittämisen tulee olla tulevaisuuteen suuntaavaa -> **TARVITAAN YMMÄRRYSTÄ JA NÄKYMIÄ YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUTEEN KYMENLAAKSOSSA!**

YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUS – PROSESSI

- **VERKKOKYSELY HUHTIKUU 2024**

YRITTÄJYYDEN PERUSUSKOMUKSET. MIKÄ MUUTTUU, MIKÄ PYSYY ENNALLAAN VUOTEEN 2035 MENNESSÄ - PESTEV ANALYYSI. Kysely tehtiin huhtikuussa 2024, 14 vastaajaa (5 kpl yrittäjä ja 9 kpl koulutus/kehittäminen): Vastausten perusteella muotoiltiin Kymenlaakson toimintaympäristön muutosta kuvaavat skenaarioaihiot: Jatkumo, Romahdus, Loikka ja Mullistus.

- **VERKKOKYSELY JA PANEELIKESKUSTELU 16.5. 2024**

YRITTÄVÄ TULEVAISUUS TULEVAISUUSKYVYKKYYDEN VIITEKEHYKSESSÄ. Kysely oli avoinna Ekamin opiskelijaryhmälle sekä tilaisuuteen osallistujille: *ship Startup -festivaalin tapahtumassa “Osta yritys, luo tulevaisuus”. Tuloksena tietoa tulevaisuuskyvykkyydestä ja yrittäjän voimavaroista Kymenlaaksossa.

- **TYÖPAJA 29.5.2024**

TULEVAISUUDEN YRITTÄJYYS KYMENLAAKSOSSA Kohoa Synergiakeskuksessa. Osallistajat tuottivat tulevaisuustarinoiden aihioita ryhmissä sekä koostivat tulevaisuuden yrittäjyydeltä vaadittavia kykyjä ja taitoja oman näkemyksensä ja Kymenlaakson skenaarioaihioiden pohjalta.

- **JULKISTUS - Kymistämö-seminaari 21.8.2024**

TULEVAISUUSKYVYKKYYS @ *SHIP STARTUP FESTIVAL 2024

Miltä näytti *ship Startup Festivalin yhteydessä toteutetun psykologisen pääoman viitekehukseen istutettuun kyselyyn vastanneiden (N=42) tulevaisuuskyvykkyys?

95 % saa voimaa uuden oppimisesta

85 % uskoo selviytyvänsä tulevaisuudessa mahdollisista vastoinkäymisistä huolimatta

80 % on avoimia uusille asioille ja kokee voivansa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa

72 % kokee yrittämisen olevan keino lisätä omia mahdollisuuksia hyödyntää henkilökohtaisia vahvuuksiaan elämässä

64 % kokee yrittäjyyden olevan tulevaisuudessa mahdollinen vaihtoehto

36 % näkee toimivan yrityksen ostamisen ja jatkamisen olevan hänelle sopiva vaihtoehto

31 % pitää joka päivä huolen palautumisestaan

TULEVAISUUSKYVYKKYYS YRITTÄJÄN VOIMAVARANA

Yksilön tulevaisuuskyvykkyys auttaa navigoimaan epävarmuuksien ja mahdollisuuksien täyttämässä maailmassa, mikä puolestaan tukee henkilökohtaista ja ammatillista menestystä.

Yrittäjän tulevaisuuskyvykkyys on kykyä ennakoida, sopeutua ja innovoida menestyksekkäästi muuttuvassa maailmassa. Tulevaisuuskyvykäs yrittäjä näkee ja hyödyntää tulevaisuuden mahdollisuuksia sekä kykenee selviytymään ja menestymään haasteista huolimatta.

Tulevaisuuskyvykkäeseen yrittäjyyteen kuuluu **jatkuva oppiminen** ja **itsensä kehittäminen**. **Resilienssi** auttaa yrittäjää selviytymään vastoinkäymisistä ja nousemaan takaisin jaloilleen epäonnistumisten jälkeen.

Hyvinvoiva yrittäjä on menestyvän yrityksen sydän – vain itsestään huolta pitävä yrittäjä voi antaa parastaan omalle yritykselleen!

KYKYJÄ JA TAITOJA, JOITA TULEVAISUUDEN YRITTÄJYYS VAATII

TYÖPAJA 29.5.2024
TULEVAISUUDEN YRITTÄJYYS KYMENLAAKSOSSA, tuloksia

YRITTÄVÄN TULEVAISUUDEN TULEVAISUUSTARINAT

Yksi tapa koostaa ennakoitietoa ymmärrettävään muotoon, on luoda siitä tulevaisuustarinoita.

Tulevaisuustarinat auttavat kuvittelemaan erilaisia tulevaisuuksia yhdistämällä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset yksilöiden arkeen. Tarinat ovat hyödyllisiä esimerkiksi, kun pohditaan erilaisten tulevaisuuksien mahdollisuuksia ja haasteita tai etsitään uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Seuraavat neljä tulevaisuustarinaa kertovat Kymenlaaksosta vuonna 2035. Tarinoiden hahmot elävät kukin omanlaisessaan Kymenlaaksossa. Toimintaympäristö muuttuu eri tavoilla, mikä johtaa yrittäjyyden näkökulmasta osin toivottaviin, osin ei-toivottaviin tulevaisuuksiin.

- Ensimmäisessä Nemon tarinassa Kymenlaaksossa ajatellaan nykyisen toimintamallin jatkuvan (JATKUMO)
- Toisessa Jamalin tarinassa tutustutaan ei-toivottuun tulevaisuuteen (ROMAHDUS)
- Kolmannessa Marjan tarinassa tulevaisuus on kehittynyt hieman parempaan suuntaan (LOIKKA)
- Neljännessä Annin tarinassa Kymenlaaksossa yrittäjyys näyttäytyy aivan uudessa, positiivisessa valossa (MULLISTUS)

ENTÄ JOS Kymenlaakso olisi tarinassa kuvatun kaltainen paikka asua ja yrittää? Minkä tarinan mukaista tulevaisuutta halutaan edistää ja millä keinoin?

Tarinat saatavissa myös videokuunnelmana. Klikkaa tallenteeseen QR-koodin kautta!

YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUSTARINAT - KYMENLAAKSO 2035

JATKUMO

NEMON TARINA – TASAPAINOILUA
KOTISEUDUN JA PK-SEUDUN VÄLILLÄ

LOIKKA

MARJAN HOIVAPOLKU OY – PIENIKIN PÄRJÄÄ
YHTEISTYÖSSÄ MUIDEN KANSSA

ROMAHDUS

JAMAL – KUN EPÄONNISTUMISTEN KIERRE EI
KATKEA

MULLISTUS

ANNI USKALTAAN – INNOVAATIOITA JA KUKOISTAVAA
KASVUA

Tarinat saatavissa myös videokuunnelmana.
Klikkaa tallenteeseen QR-koodin kautta!

JATKUMO

Nykyisen ilmapiirin ja päätöksenteon jatkumona Kymenlaakso säilyisi monin tavoin ennallaan. Haasteita aiheuttaisivat erityisesti:

- Väestön väheneminen ja ikääntyminen sekä talouden hidas kasvu, jotka luovat paineita sote-palveluihin sekä laajemmin työllistymisen edellytysten tukemiseen.
- Osaamisen jakautuminen epätasaisesti, vaikka yleinen koulutustaso jatkaisi nousuaan.
- Teknologian hyödyntämisen jääminen monissa organisaatioissa puutteelliseksi, vaikka uusien teknologioiden työelämää tukevasta vaikutuksesta puhuttaisiinkin.
- Vakiintuneissa toimintatavoissa pitäytyminen, eikä yleinen ilmapiiri tai rahoitus rohkaise uuden synnyttämistä.

JATKUMO

NEMON TARINA – TASAPAINOILUA KOTISEUDUN JA PK-SEUDUN VÄLILLÄ

Nemo on nuori aikuinen, joka on syntynyt ja kasvanut Kymenlaaksossa. Maakunnassa väestö jatkaa vanhenemistaan. Työllistymisen tai yrittäjyyden mahdollisuuksia on vähän. Monet pienet yritykset kamppailevat pysyäksään kannattavina ja kustannusten noustessa liiketoiminnan edellytyksiä tarkastellaan monin paikoin kriittisesti. Nemo onkin huomannut, että suurin osa investoinneista kohdistuu suuriin teollisiin työllistäjiin, mikä vähentää hänen mahdollisuuksiaan löytää kiinnostavaa työtä.

Nemo muuttaakin Helsinkiin parempien työllistymismahdollisuuksien perässä. Lähipiirin aikuisten tuella Nemo löytää paikkansa isossa yrityksessä Helsingissä. Siellä hän pääsee hyödyntämään henkilökohtaisia vahvuuksiaan ja työskentelee itselleen merkityksellisten sisältöjen parissa. Työnantaja tarjoaa myös kehitysmahdollisuuksia sekä koulutusta uusien laitteiden ja ohjelmien parissa. Työn ulkopuolella Nemo ei kuitenkaan itse opiskele tai aktiivisesti tee omaa tulevaisuuttaan koskevia suunnitelmia, vaikka välillä mielessä käykin ajatus oman yrityksen perustamisesta. Käytännössä asiat tuntuvat hankalilta, eikä suunnitelma realisoidu. Ehkäpä kouluajan muistot oppimisvaikeuksiin saatavan tuen puutteesta näkyvät tässäkin. Nemo tarvitsisi paljon enemmän kannustusta ja käytännön esimerkkejä uskaltaakseen ottaa ensimmäisen askeleen.

Nemo palaa vapaa-ajallaan usein Kymenlaaksoon kalastamaan ja viettämään aikaa luonnossa. Hän nauttii rauhasta ja hiljaisuudesta, joita ei Helsingistä löydy. Onneksi hänellä on paikka, missä vieraila: Nemon vanhemmat asuvat edelleen vanhassa kotitalossaan. Ehkä omakin perhe olisi mielekästä perustaa näihin maisemiin? Kynnys sitoutua on kuitenkin suuri ja Nemolla on vaikeuksia pysyvän ihmissuhteen rakentamisessa. Hän myös kantaa jatkuvaa huolta ikääntyvistä vanhemmistaan, eikä uusien ihmissuhteiden luomiselle tunnu edes löytyvän aikaa.

Vaikka haasteita on paljon, Nemo tuntee lopulta löytäneensä oman paikkansa, jossa hänellä on hyvä olla. Monien ikäistensä tavoin, Nemo kokee kaupunkielämän ja kotiseudun rauhan tarjoavan yhdistelmänä toistaiseksi enemmän kuin mitä valinta vain toisen seudun hyväksi antaisi. Juuri tässä yhdistelmässä piilee myös Nemon alustava liikeidea – ehkä yrittäjyyden aika on lähempänä kuin Nemo itse osaa arvatakaan!

ROMAHDUS

Kymenlaaksossa vallitsee itseään ruokkiva negatiivisuuden kierre. Työllistyminen on hankalaa ja työpaikkojen saavutettavuus heikkoa. Huoltosuhdetta paikkaamaan saapuneet kansainväliset opiskelijat ja osaajat eivät tunne itseään tervetulleiksi ja suomalaiseen yhteiskuntaan integroituminen ei onnistu.

- Polarisoitunut ilmapiiri lisää rasismia ja ennakkoluuloja sekä ympäristöradikalismia.
- Pätkätöiden perässä on siirryttävä pitkiäkin matkoja maakunnan sisällä, silti työmatkavähennys on lopetettu, eikä julkista liikennettä enää ole. Tiestön kunto heikkenee ja polttoaineet jatkavat kallistumistaan.
- Taloudelliset- ja mielenterveysongelmat kasaantuvat, eikä apua ole kaikkien saatavilla. Palvelut ovat keskittyneet vain maakunnan suurimpiin keskuksiin. Tuen puute ja osattomuuden tunne lisäävät levottomuutta.

Suurten työllistäjien poistuessa elinkeinot näivettyvät. Itsensä työllistäminen on tapa saada toimeentuloa, mutta pienten yritysten kannattavuus on heikkoa. Yrityspalveluiden supistukset ja alihankintaketjujen katkeaminen aiheuttavat ongelmia.

LIIKETOIMINTA JA ELINKEINOT

Ympäristön tila on romahtanut, mikä vaarantaa elämisen edellytyksiä. Vastakkainasettelu ympäristön ja teollisten investointien välillä kärjistyy, kun ympäristöriskit konkretisoituvat.

KESTÄVÄ KEHITYS JA YMPÄRISTÖ

ROMAHDUS - TULEVAISUUSKUVA 2035

VÄESTÖ JA KOULUTUS

Nuoret muuttavat pois ja syntyvyys romahtaa. Maakunnasta tulee ikääntyneiden ja huono-osaisten keskittymä. Vaikka koulupaikka löytyisikin, ei harjoitteluja ole mahdollista suorittaa.

TEKNOLOGIA JA DIGITAALISUUS

Teknologialla korvataan useat palvelut ja työtehtävät. Teknologiasta hyötyvien ja kärsivien välillä kahtiajako kasvaa, mikä näkyy niin työllisyydessä kuin elämän laadussakin.

ARVOT JA KÄYTTÄYTYMINEN

Vastakkainasettelu ja individualistinen hyödyntäminen lisääntyy. Epätasa-arvoinen tulonjako jakaa kuluttajakenttää ja aiheuttaa konflikteja myös paikallisesti.

ROMAHDUS

JAMAL – KUN EPÄONNISTUMISTEN KIERRE EI KATKEA

Kymenlaaksoon saapuu toiveikas terveydenhoidon opiskelija, Jamal, aloittaakseen opinnot. Ulkomaisia opiskelijoita ja osaajia houkuttelevissa mainoksissa kaikki näyttää valoisalta, mutta todellisuudessa hän kohtaa kulttuurishokin ja ennakkoluuloja - suoraa rasismiakin. Hänen suomenkielen taitonsa on heikko, eikä englanninkielikään ole riittävä, mikä vaikeuttaa sopeutumista ja opiskelua. Ystäviä uudesta maasta ei tahdo löytyä.

Jamal huomaa, että hänen elämiseen tarkoittamansa varat ovat riittämättömiä. Ilman riittävää tukea hänen on aloitettava työnteko opiskelun ohella. Tästä seuraa paljon negatiivisia kokemuksia.

Työpaikoilla hänen osaamistaan epäillään ja hän tuntee asemansa muita alemmaksi. Harjoittelupaikan löytäminen osoittautuu mahdottomaksi, joten Jamal keskittyy yhä enemmän työntekoon. Hän aloittaa itsensä työllistämisen laskutuspalvelun kautta, mikä johtaa tukien loppumiseen kokonaan. On otettava kaikki työt vastaan - epämieluisatkin - ja otettava yritykselle työvälineisiin ja työpaikkojen välillä kulkemiseen tarkoitettua velkaa. Tämä johtaa siihen, että opinnot kärsivät, ja Jamal väsy ja lopulta masentuu. Lopulta opinnot jäävät kokonaan kesken, mutta velkaa ottaneen yrityksen kanssa on jatkettava, vaikka kotiinpaluu houkuttelee.

Maakunnassa tukipalvelut pienille yrittäjille on lopetettu. Velkaneuvontaa olisi tarjolla, mutta se on saatavilla vain suomeksi, eikä Jamal osaa hakea sitä. Taloudelliset vaikeudet kasaantuvat, ja lopulta hän joutuu verovelkaan ja ulosottoon. Yrittäessään ratkaista ongelmaansa Jamal turvautuu pikavippeihin. Hän valehtelee läheisilleen tilanteestaan ja tuntee itsensä arvottomaksi.

Lopulta Jamal näkee ainoaksi ratkaisuksi lähteä Suomesta ja jättää ongelmat Kymenlaaksossa taakseen. Talousrikoksen vuoksi hänellä ei ole enää paluuta Suomeen.

Kotimaahansa palattuaan Jamal kertoo negatiivisista kokemuksistaan muille. Hänen tarinansa toimii varoituksena niille, jotka harkitsevat muuttamista Suomeen opiskelemaan tai yrittäjäksi.

Kymenlaakso, josta hän alun perin toivoi löytävänsä uuden kodin, muuttuu synonyymiksi petetyille unelmille ja vaikeuksille. Eikä Jamlin tarina ole ainoa laatuaan: samanlaisia kokemuksia on myös monilla muilla. Kymenlaakson negatiivinen maine kiirii, eikä nuoria tai työikäisiä saada houkuteltua maakuntaan.

LOIKKA

Elinkeinojen monipuolistuminen vahvistaa maakunnan resilienssiä ja positiivinen kierre kutsuu paluumuuttajia takaisin kotiseuduilleen.

- Veturiyritykset ja julkinen sektori painottavat hankinnoissaan ja palveluissaan yhä vahvemmin alueellista näkökulmaa.
- Uudet liiketoimintalogiikat avaavat yksinyrittäjille ja pk-yrityksille toimintamahdollisuuksia. Verkostomaisen toiminnan avulla pystytään kilpailemaan kansainvälisten suuryritysten kanssa.
- Regulaatio lisääntyy ja rahoitusmuodot muuttavat muotoaan.

Yrittäjyyttä arvostetaan ja uutta liiketoimintaa syntyy sekä perinteisille että uusille toimialoille, joiden kasvun tukena toimivat suuret teollisuuden työllistäjät. Verkostomaisuus ja yhteistyö lisääntyvät, mikä vahvistaa maakunnan yritysten toimintaedellytyksiä.

LIIKETOIMINTA JA ELINKEINOT

Ympäristöön liittyvää lainsäädäntöä kiristetään, mikä vaikuttaa kustannuksiin. Ympäristön tilaa tukevat toimintamallit ja teknologiat ovat paremmin saavutettavia. Julkisen sektorin hankinnoissa läpinäkyvyys ja vastuullisuus lisääntyvät.

KESTÄVÄ KEHITYS JA YMPÄRISTÖ

LOIKKA - TULEVAISUUSKUVA 2035

VÄESTÖ JA KOULUTUS

Työikäisiä saadaan palaamaan kotiseuduille ja työperäinen maahanmuutto lisääntyy. Korkea-asteella kouluttautuneiden määrä kasvaa.

TEKNOLOGIA JA DIGITAALISUUS

Tekoäly ja VR arkipäiväistyvät. Teknologian avulla parannetaan palveluita ja ratkaistaan kestävyysaasteita. Samalla avautuu myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja koulutustarpeita.

ARVOT JA KÄYTTÄYTYMINEN

Luomu, paikallisuus ja vastuulliset valinnat kasvattavat kannatustaan. Kuluttajat monimuotoistuvat ja kansalaisjärjestötoiminta vahvistuu.

LOIKKA

MARJAN HOIVAPOLKU OY –
PIENIKIN PÄRJÄÄ
YHTEISTYÖSSÄ MUIDEN
KANSSA

Marja Laakso istuu pienen toimistonsa ikkunan ääressä ja pohtii yrityksensä tilaa. Hänen mikroyrityksensä, Hoivapolku, on toiminut lastensuojelualalla viisi vuotta ja tarjonnut merkittävää apua monille lapsille ja nuorille. Laakso uskoo kodinomaisiin yksiköihin, jotka pystyvät tarjoamaan yksilöllistä huolenpitoa, toisin kuin suuret, persoonattomat laitokset, joita menneinä vuosina on valitettavasti suosittu.

Kasvat markkinat ja julkisen sektorin sekä hyvinvointialueiden lisääntynyt tarve palveluille ovat tarjonneet uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tilanne tuntuu ristiriitaiselta: palvelujen kasvava tarve kertoi yhteiskunnan pahoinvoinnista. Alihankintaketjut ja yhteistyö muiden pienten yritysten kanssa auttavat vastaamaan kasvavaan kysyntään, ja teknologia tuo mukanaan uusia turvallisuusinnovaatioita, kuten seuranta- ja valvontajärjestelmiä. Virtuaalimaailmat auttavat puolestaan esimerkiksi nepsylapsia keskittymään ja kiinnostumaan uudella tavalla.

Oppilaitosyhteistyön avulla Laakso varmistaa, että Hoivapolku pysyy ajan tasalla uusimmista kehityksistä ja saa rekrytoitua jatkuvasti uusia, motivoituneita työntekijöitä.

Monimuotoisuus lisääntyy myös Kymenlaaksossa. Hoivapolun asiakaskunta ja työntekijät tulevat erilaisista taustoista, mikä kasvattaa kulttuurien ymmärrystä mutta myös aiheuttaa ristiriitoja. Toimialaa koskevan valvonnan vuoksi maahanmuuttajien on vaikea päästä työskentelemään ilman asianmukaisia lupia, mutta onneksi prosessaja sujuvoitetaan koko ajan. Monikulttuurisuus onkin sekä mahdollisuus että haaste. Vastuullisuus on liiketoiminnan rahoituksen kannalta tärkeää, ja sosiaalisen vastuullisuuden merkitys kasvaa koko ajan. Hyvinvointialueet tilaavat palveluita myös Hoivapolulta. Asiakkaille maksettavaksi jäävä osuus vaihtelee: hyvin toimeentulevat maksavat palveluista enemmän ja tuloeroja tasataan joustavilla omavastuilla.

Marja katsoo tulevaisuuteen luottavaisena. Hänen poikansa työskentelee jo yrityksessä, ja hän näkee tässä jatkuvuuden ja uuden sukupolven tuomat mahdollisuudet. Pienet yritykset, jotka toimivat verkostoina ja hyödyntävät teknologiaa, ovat tulevaisuuden menestyjiä. Marja Laakso tuntee ylpeyttä siitä, mitä on saavuttanut, ja tietää, että hänen työnsä auttaa tekemään maailmasta paremman paikan tänään ja tulevaisuudessa – yksi lapsi kerrallaan.

MULLISTUS

Kymenlaakso on jälleen elinvoimainen maakunta, jossa asenneilmapiiri muuttuu kohti positiivisuutta ja monikulttuurisuutta. Maakunnan identiteetti on vihdoin yhtenäinen ja maakuntalaiset ottavat rohkeasti askeleita kohti uudenlaista tulevaisuutta. Tämä mahdollistuu, kun:

- Yrittäjyyden arvostus lisääntyy (tässä esimerkiksi ship* start-up -festivaalilla on osansa).
- Teknologisten innovaatioiden saavutettavuus helpottuu ja hinnat laskevat.
- Koulutusta on saatavilla kaikille ja aloittaa voi joustavasti milloin vain.
- Yhteisöllisyyttä tuetaan systemaattisesti, esimerkiksi kasvatuksen ja koulutuksen aloilla.
- Lainsäädäntö velvoittaa EU-tasolla kestävän kehityksen periaatteiden noudattamisen.

MULLISTUS

ANNI USKALTAAN – INNOVAATIOITA JA KUKOISTAVAA KASVUA

Haminassa kukoistaa hyvinvointipalveluiden tarjonta, kiitos alueella asuvien, etätyötä tekevien googlelaisten ja muiden varakkaiden asukkaiden. Kosmetologyrittäjä Anni on saanut asiakaskuntaansa myös muualta muuttaneita ja ulkomaalaisia, mikä on tuonut kansainvälisen tuulahduksen kylään. Anni tarjoaa rohkeasti palveluitaan englanniksi, ja hänen yrityksessään työskentelee muun muassa kiinankielinen vuokralainen ja harjoittelija Ruandasta.

Anni hyödyntää laajasti digitaalisia palveluja. Värianalyysit ja hoidot voi tehdä digitaalisesti, ja asiakkaat voivat varata erilaisia hoitokokonaisuuksia yhdellä kertaa. Hoidot toteutetaan joko fyysisen henkilön, robotin tai digitaalisen äänitallenteen avulla. Co-working-periaatteella toimiva tila mahdollistaa monien palveluiden käytön samanaikaisesti, mikä tuo joustavuutta ja tehokkuutta asiakkaille.

Anni kehittää ennakkoluulottomasti hoitoihin uusia laitteita ja tekniikoita, kuten erilaisia kasvohierontahoitoja. Hänen yrityksellään on oma laboratorio, jossa kehitetään eettisiä ja kestäviä tuotteita suomalaisesta turpeesta ja marjoista 3D-tulostuksen avulla. Asiakkaat voivat tilata tuotteita verkosta, ja ne toimitetaan 3D-tulostettuina esimerkiksi Afrikkaan. Raaka-aineet hankitaan marjaosuuskunnilta ja luomuviljelijöiltä, ja lähikuljetukset hoituvat droneilla.

Anni esittelee toimintaansa laajasti sosiaalisessa mediassa, ja virtuaalitodellisuudessa toteutettavat tapahtumat tarjoavat asiakkaille mahdollisuuden kohdata ja kokea palvelut entistä todenmukaisemmin. Kosmetologin järjestämät monikulttuuriset kauneusillat houkuttelevat asiakkaita erilaisilla teemoilla, kuten afrikkalaisella musiikilla ja kiinalaisilla kauneusvinkeillä. Paitsi tuottavaa liiketoimintaa, erilaiset kulttuuriset teemat ovat osa yrityksen sosiaalista vastuullisuutta.

Annin panostukset digitaalisuuteen ja tuotekehitykseen mahdollistavat liiketoiminnan laajentamisen franchising-tyyppiseksi ketjuksi. Myös toimintaympäristö on muuttunut teknologian kehittyessä.

Kymenlaaksossa tekoäly ja digitalisaatio säästävät aikaa, jolloin asukkailla on enemmän aikaa hyvinvointipalveluille. Alueen asenteet ovat muuttuneet myönteisiksi, ja paikallisuutta, luontoa ja saaristoa sekä puhtaita raaka-aineita arvostetaan yhä enemmän.

Haminalainen kosmetologi Anni toimii esimerkkinä siitä, kuinka perinteinen kauneudenhoitoala voi uudistua ja vastata nykypäivän tarpeisiin innovatiivisesti ja kestävästi.

Kymenlaakso 2035 – Yrittäjyyden tulevaisuus

2024

Raportin koonnut: Kati Viljakainen, projektipäällikkö, Kymistämö - osaajatarpeen kokonaiskuva Kymenlaaksossa -hanke, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Luovan talouden tutkimusyksikkö

Yrittäjyyden tulevaisuus -prosessi yhteistyössä:

KYMISTÄMÖ - osaajatarpeen kokonaiskuva Kymenlaaksossa -hanke

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Luovan talouden tutkimusyksikön Kymistämö koostaa osaajatarpeen ja elinvoiman tilannekuvan sekä johdattelee toimijat kohti ilmiölähtöistä verkostoyhteistyötä Kymenlaaksossa.

Rahoittaja Kymenlaakson liitto, AKKE.

Varustamo - tukena yrityksen omistajanvaihdoksessa- hanke

Varustamo – tukena yrityksen omistajanvaihdoksessa -hankkeessa rakennetaan ennakointiin kytkeytyvää omistajanvaihdoksen palvelumallia. Ryhmähankkeen toteuttavat Cursor Oy, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy, Kouvola Ammattiopisto Oy, Kouvola Innovation Oy ja Kotka-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä ja se on Euroopan unionin osarahoittama.

Rahoittaja Hämeen ELY-keskus, ESR+